

הלכות נטילת ידיים לסעודה - תשובון למורה

הלכות והליכות, חלק ב', הלכות סעודה וברכות - פרק ב

שאלה 1

סמנו בצד כל משפט נכון / לא נכון (10 נקודות)

1. מצוות נטילת ידיים לסעודה- מצווה 'דאורייתא'. לא
נכון
2. נטילת ידיים לסעודה היא מצווה מ'דברי סופרים'. נכון
3. מצוות נטילת ידיים לסעודה היא מ'דרבנן'. נכון
4. למצוות נטילת ידיים לסעודה יש מקור בתורה. לא
נכון
5. מצוות מ'דאורייתא' חשוב לקיים, ומצוות מ'דרבנן' לא מוכרחים לקיים. לא
נכון

שאלה 2

מרים נטלה ידיים כראוי, ברכה "על נטילת ידיים", ואחר כך ברכה 'המוציא' ונגסה בכריך. לצערה, גילתה, שהחליפה את הכריך עם אחותה, והיא לא מחבבת את הכריך. "אשאר רעבה, אבל את הכריך אני לא מסוגלת לאכול!" אמר. חברתה, רחל, אמרה לה: "אם לא תאכלי את הכריך, יצא שברכת 'ברכה לבטלה!'"

א. סמנו נכון או לא נכון. (15 נקודות)

1. ברכת "על נטילת ידיים"- ברכה לבטלה אם אוכלים קצת לחם. נכון
 2. אם אוכלים לחם בכמות לפחות 'כביצה' - מברכים על נטילת ידיים. נכון
 3. ברכת 'המוציא לחם'- ברכה לבטלה אם אוכלים מעט לחם. לא
נכון
 4. אם אוכלים מעט לחם - לא נוטלים ידיים. לא
נכון
 5. שיעור 'כביצה' הוא בערך כפול משיעור 'כזית'. נכון
- ב. מדוע אם מרים לא תאכל את הכריך יצא שברכה 'ברכה לבטלה'? (5 נקודות)
- אם מרים לא תאכל 'כביצה', יצא שברכה ברכת 'על נטילת ידיים'- לבטלה.

שאלה 3

משפחת לוי יצאה לטיול. דבורה הוציאה את הכריך, ורצתה לאכול. שפרה העירה לה שאסור לאכול ללא נטילת ידיים. דבורה אמרה שרק עוד שעה יגיעו למקום עם מים, לכן מותר לאכול ללא נטילת ידיים, ולהחזיק את הלחם עטוף במפית. שמעון העיר שלפי אדמו"ר הזקן ראוי להחמיר ולא לאכול כלל ללא נטילת ידיים.

א. מהם המשפטים הנכונים? (6 נקודות)

- ☐ שפירה צדקה. דבורה לא נהגה נכון. לפי ההלכה אסור לאכול ללא נטילת ידיים.
- ☐ דבורה צודקת. אם אין מים בקרבת מקום, אפשר לא ליטול ידיים, לעטוף את הלחם, ולא לגעת בו.
- ☐ שמעון צודק. כדאי להחמיר, ולא לאכול בשום מקרה ללא נטילת ידיים.
- ☐ אם דבורה תתאפק ותחכה לנטילת ידיים - תבוא עליה הברכה.

ב. לאיזה מושגים קשור המקרה? (9 נקודות)

- ☐ 'שַׁעַת הַדַּחֲק'
- ☐ 'כְּבִיצָה'
- ☐ 'דִּרְבָּנו'
- ☐ 'נְטִילַת יָדִים'
- ☐ 'תְּבוּאָה עָלֵיו הַבְּרָכָה'

שאלה 4

מרים התיישה לאכול קורנפלקס בחלב. לוי אחיה אמר: "את צריכה ליטול ידיים, זה 'מאכל שטיבולו במשקה'!"

1. האם קורנפלקס בחלב זה מאכל שטיבולו במשקה? (4 נקודות) כן
2. האם לוי צדק? הסבירו מדוע. (4 נקודות)
- לוי לא צדק, כי נוטלים ידיים רק במקרה שרגילים לאכול את המאכל בידיים, אך קורנפלקס בחלב אוכלים באמצעות כף או מזלג, ולכן לא צריך ליטול ידיים.
3. לפניכם סוגים של משקים, סמנו רק את המשקים, שנחשבים ל'משקה' למאכל שטיבולו במשקה? (5 נקודות)

7. שמן זית

6. חלב

5. שוקולד מומס

4. מים

3. מיץ

2. יין

1. דבש

שאלה 5

כתבו נכון או לא נכון (24 נקודות)

(ענו על 8 מתוך 9)

1. נוטלים ידיים כדי להרגיל את עצמנו לטהר את הידיים - כהכנה לאכילה בטהרה בזמן המקדש. נכון
2. מנחם נגע במי הנטילה - עכשיו אסור ליטול בהם ידיים. לא נכון
3. דוד ניקה במי הנטילה את האצבע שלו, המים לא התלכלכו - אפשר ליטול בהם ידיים. לא נכון
4. שמעון הצבֵּע נטל ידיים. על ידיו היה מעט צבע - זה לא חציצה ומותר ליטול ידיים. נכון
5. שלמה שכח להוריד את הפלסטר מהיד, הפצע כבר התרפא - זו חציצה! נכון
6. אברמי התחיל ליטול את יד ימין, ובטעות נגע ביד ביד שמאל ביד ימין הרטובה - אין דבר ימשך ליטול. לא נכון
7. שמואל יצא משירותים. הוא יטול ידיים לסעודה, ויחשב שנטל ידיים גם לסעודה וגם אחר השירותים. לא נכון
8. אפשר ליטול ידיים בכוס אם יש בה לפחות שיעור רביעית. נכון
9. אפשר ליטול ידיים במים היוצאים מממטרה. נכון

שאלה 6

איך נוטלים ידיים? סדרו את הפעולות לפי הסדר - רשמו בכל ריבוע מספר. (18 נקודות)

5 משפשפים ידיים, ומברכים ברכת 'על נטילת ידיים' (מנהג חב"ד שמברכים לפני שמשפשפים).

- 1 ידיים נקיות ללא חציצה ויבשות לפני הנטילה.
- 2 אווזים את הספל המלא ביד ימין, ומעבירים אותו ליד שמאל.
- 6 מנגבים את הידיים.
- 3 הספל ביד שמאל - שופכים על יד ימין שלוש שפיכות.
- 4 מעבירים את הספל ליד ימין, ושופכים שלוש שפיכות על יד שמאל.